ՔՍԱՆԵՒԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1414 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 26 — ՅՈՒԼԻՍ — 1873

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՑՄԱՆՔ

Տարեկան բաժանորդագին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղր.
Գաւառաց համար 10 ոսկի
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ 90 ղր.
Գաւառաց 3 ոսկի
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար
...ոյ ղրուշ, երկու անգամի համար ... ղրուշ ... յաւելուածներ
համար կամ ... պայմանաւ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Վճարս ղրկուած լրագրոց ծանուցումները խմբագրութեան վճար է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագրի — Յովհաննէս Միսաքեան ուղղուելու է. Ղալաթիա, Զինճիրլի խան, Մասիսի գրասենեակը։

Հանձնուած նամակը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 26 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Փոքրիկ յաղթերգն յուլիս 24 ի նամակի մէջ Պ. Ժիւլ Ֆավրի խօսած նշանաւոր ատենադատութեանցն բովանդակած են, որ թէ և մեծագոյն մասն քննչին լռեցուելով իրական արդիւնք մը չէ կրցած ունենալ, բայց նորատարիք ... վիճաբանութեանց, բարոյական յաղթութիւն մը տարած է Պ. Տը Պրօյլի կառավարութեան վրայ։

Պ. Ժիւլ Ֆավրի ատենադատութեան ... որ անոնք Վերսայլի ու Փարիզի մէջ հաշուակալ, ... և նշանաւոր ... ժողովոյ ... խօսած էին ... բարոյականութեան խնդրոյ։

Պ. Ժիւլ Ֆավր վերջին քանի մը տարուան մէջ մեծ փոփոխութիւն կրած է Ֆիզիքապէս ... բայց իւր ճարտասանական ... ուժը ... Լեռնի ... բայց ... և կորովի խօսուածքը ... ժողովականութեանց ... կառավարութեան ... Աջակողմեանց ... միջոցներէն քանի մը ... Պ. Ժիւլ Ֆավրի խօսքերը ... բայց ... իրենց խօսքին վրայ։

Պ. Ժիւլ Ֆավր խօսել սկսաւ ... գործողութիւններով թէ Պ. Թիէրի վարչութեան օրով կառավարութեան ... բացատրութեանց ... ատենախօսութիւն ... եւ ... երկրին ... Ամէնը ... խորհրդարանական կեանքը ... Հանրապետութեան ... Պ. Թիէր ... իրենց ... Այս ... երկու տարի ... բայց նոր ... կը բերեն ... մասնաւորապէս ... երկու տարի ... կառավարութիւնն ... Ժամանակաւոր ... կառավարութիւնը ... ամբողջ ... իշխանութեան ...

... յանուն պատգամաւորաց ու ժողովին մէջ ... Պ. Թիէրի իշխանութեան ... և Պ. Տը Պրօյլի նոր կառավարութիւնը ... թեամբ մեզ կառավարող ... փոփոխութիւն մ՚ըրաւ ... բոլորովին ... աշխատութեան ... Պ. Թիէր ... վրայ ... մեծ ... Պ. Թիէրի ... հանրապետականութեան ... վարչութեան ... ատենադատութեան ... պաշտպանութեան ... կառավարութեան ...

Այս նշանաւորին կը սկսի որ Պ. Ժիւլ Ֆավր նոր կառավարութեան ... չէ ... Պ. Տը Պրօյլի ... Պ. Տը Պրօյլի ... Հանրապետութեան վրայ ... Պ. Ժիւլ Ֆավրի ատենադատութեան ... Պ. Թիէրի գէմ։

Աջակողմեանք ... և ... Պ. Ժիւլ Ֆավրի գէմ։

Աւելի մէկ հատուածին մէջ ալ երբոր կառավարութեան Ֆոնդ ... (Փառաբանութեանց) ...

... կը հաստատէ իրենց ... Փառաբանութեանց ... իրենց կրօնք ... ցոյց տալ ... անոր։

Աջակողմեանք վերջապէս Պ. Ժիւլ Ֆավրի հարցումը ... աւելի հանրապետականութեան ... կառավարութեան, և ... Պ. Ժիւլ Ֆավրի ատենադատութիւնն ... անաչառ ... կառավարութեան ... յաղթութեան ... իրենց ... գործիք մ՚ըրաւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 3 օգոստ.

Երէկ քաղաքիս մէջ 25 հոգի բռնուեցան քոլերայէն։

Արեւմտահայութեան մէջ Վիզուվիոյ հրաբուխն ... և Պեսարապիոյ ... իրենց ... յարձակեցին։

Մադրիտ 3 օգոստ.

Հարաւային գաւառաց մէջ ... կառավարութեան ... իրենց ... բռնել։

Վիեննա 4 օգոստ.

Երէկ ... բանի մ՚ ... Պեստի ... Ռուսիոյ և Օսմանեան ... ընդունեց։

Այս ընդունելութիւններն ... Ձեռնարկներն ... և ... իրենց ... Յայտ ... ընդունեցին։

Պեքին 4 օգոստ.

... իրենց ... Վիեննա ...

Մադրիտ 4 օգոստ.

Կառավարութեան զօրքերը ... մէջ յառաջ կը բերեն ... կառավարութիւնը ... վրայ ... կը պատրաստէ։

Վիեննա 4 օգոստ.

Պեստի մէջ արդէն ... ընդունեցան ... և ամեն ... երկու ... կը գտնուին։

Երէկ 16 հոգի մեռան քոլերայէն ... Շէօնպրիւնի մէջ ... թագաւորին ... և ... իրենց ...

... կառավարութեան ...

... յայտնուեցաւ ... օր որ ... դեսպանին ...

Մադրիտ 4 օգոստ.

Խռովութիւն չընդունող հատուածներ ... մը գտնուեցաւ, որ խռովութիւնն է։ Կառավարութեան զօրքը յառաջ անոնց ժողովն։

Պեքին 4 օգոստ.

Թիւրք Անգլիական վաճառականութեան ... Զարգանալ 500000 Փրանք կը հասնի։

Փարիզ 4 օգոստ.

Փարիզի կոմսն և Շամպօռի իշխանը (առաջինը ... Ֆիլիփ ... թագաւորին թոռն և ... երկրորդը ...) Վիեննա գնացին ... կոմսին հետ տեսակցելու։ Այս ... պարզապէս քաղաքավարական է ... ուրիշ ... մեծ ... և անոնց ... վրայ ...

Մադրիտ 4 օգոստ.

Քարթաժէնայի գլխաւորներէն ... կառավարութեան ... այս ... կազմող եղան, ... Անգլիոյ ... ։

Վալենսիա կառավարութեան կը յանձնուի։

Լոնտրա 5 օգոստ.

Արդէն ... Աֆրիկէի ... Անգլիոյ և Ռուսիոյ մէջ ... նոր ... մը կայ։ Փոքրիկ ... ապա ... և Խիվայէն ... Ռուսական ... նշանաւոր ... երկու ... կը մեծնայ ... կառավարութեան ... մը ... վրայ ...։

Բոլշևոն հոս ... մը ... գտնուած է, որը ... Սանկտ Պետերբուրգ ...։

Լոնտրա 5 օգոստ.

Օսմ. փոխ. 51 5/8
փոխ. 1869 62 15/16
» 1871 68 7/8
» 1872 84 3/4—50 5/8
Անգլ. փոխ. 92 7/8
Աֆիոն 24—
Ափէոն 31—32

Լիվէրփուլ 2 օգոստ.

Բամպակ Մ.-Պ. 9
Ծախուած 15000 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիրակի երեկոյեան Վսեմ. Արքահամ պէյ իւր Պէյքօզի ամառանոցին մէջ ... կոչունք մը տըւաւ, ... և ... կառավարութեան ... ։

կայսերական հրամանաւ.

Լասսիթիի կառավարիչ Միլթիադէս պէյն Սֆաքիայի կառավարիչ անուանեցաւ Բումէլիի Պէյլերպէյութեան աստիճանաւ.

Սֆաքիայի նախորդ կառավարիչ Քօսթագի փաշան Լասսիթիի կառավարիչ անուանեցաւ.

Կայսերական Սուլթանին և թագաւոր շոգենաւներն երեքշաբթի օր Մայրաքաղաքէս Պրինկիպօ գնացին Վեհ. Շահն և անոր ուղեկիցները բերելու։

Թէհրանի Օսմանեան նախորդ դեսպան Լյութֆի փաշան և Բ. Դրան արարողապետի օգնական Ռէֆիքթ պէյն ալ Սուլթանին շոգենաւով Պրինկիպօ գնացին Վեհ. Շահը դիմաւորելու։

Կը յուսացուի որ Շահը շաբաթ կամ կիրակի Պրինկիպօէն ճամբայ կելնէ և հինգշաբթի կամ ուրբաթ Կ. Պոլիս կը հասնի։

Մայրաքաղաքիս Գաղղիական դեսպան Պ. Տը Վօկէ կոմս երեկ գաղղիական շոգենաւով Մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ իր տիկնոջը հետ Գաղղիա երթալու համար, ուր մէկ երկու ամիս կենալու դիտաւորութիւն ունի։

Լա Թիւրքի կը ծանուցանէ թէ կայսերական կառավարութիւնը ձեռնարկեալ հասարակային շինութեանց և այլ արտաքոյ կարգի ծախուց երեքէն գանձուն ելմտից մէջ գտնուած բացը գոցելու համար Կ. Պօլսոյ Գանձքային, Օսմանեան դրէտի և Գաղղիական դրէտի Մօպիլիէ ընկերութեանց հետ բանակցելով 15 միլիոն լիրայի փոխառութիւն մը կնքեր է հարիւրին 54 գրամ ստանալու պայմանաւ, տարին հարիւրին 6 տոկոսով և հարիւրին մէկ ալ գլխաւորով։

Կըսուի թէ գեղջկաց ներկայացուցիչ Բեռնի պէյը Մայրաքաղաքիս մօտ գտնուած տեղէ մը Ջուրի առատ աղբիւր մը Բերա ջուր բերելու արտօնութիւն ստացած, Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրեր է որ Շէյխ Տէրէի Թուլմէին (պէնտին) շինութիւնը գարփի։

Պետական խորհուրդը վերջապէս 5 տարուան արտօնութիւն շնորհեց Իւսկիւտարի մէջ հանրակառք բանեցնելու համար կազմուած ընկերութեան։

Բումէլիի երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը ցորենի և այլ արմտեաց փոխադրութեան գինն հարիւրին 20 պակսեցուց։

Շէյխ իւլ իսլամ էֆէնտին խմանալով որ Սօֆթաներն ու իւլէմաները քաղինօ, գինետուն և ուրիշ այն տեսակ հասարակային տեղեր կը յաճախեն՝ առանց իրենց կրօնական կերպարանքը յարգելու, խստիւ արգիլեց, և այս արգելքը ոստիկանութեան հաղորդելով խնդրեց որ իր պատուէրին անսաստող Սօֆթաներն ու իւլէմաները բռնելով բանտարկէ։

Կը կարծենք թէ մեր Պատրիարքարանն ալ պէտք չըներ նմէ քաղինօ կամ գինետուն մտնող եկեղեցականաց դէմ այս օրինակ պատուէր մը հանէ, և պատուիրադանցները եթէ չկրնար բանտարկել՝ գոնէ եկեղեցական պաշտօնէ զրկելով պատժէ։

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ԵՒՐՈՊԱՅ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ

25 յուլիս	չորեքշաբթի երեկոյան	57 34
26 »	հինգշաբթի առաւօտ	
	բացուելու	57 25
	կէսօր	57 18

Կ. Պոլիս 25 յուլիս

Սոսիէթէ Ժէնէրալի թամինք		Անգ. լիր.	11.27
Փրէմի	»	» Օսմ.	15. 30
Քրէտի Օսմանօ–Թիւրք			—
Երկաթուղեաց հին		Ֆր.	153
» նոր			67
Փոխ. 1863		»	352
» 1865		» »	364
» 1869		» »	323
Թրամուէյ		Օսմ. լիր.	15. 35

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ

1. Գեր. Մամբրէ եպիսկոպոսի հրաժարման պատճառաւ խառն ժողովը Գեր. Նիկողայոս Եպիսկոպոսը յանձնեց Զմիւռնիոյ առաժամանակեայ ցեղապահութեան պաշտօնը։

2. Շամիին Լարանճեանի վճռակին կրօն. և քաղ. ժողովոց ընտրութիւնք կնքուած և անվիճակայլին եղած ըլլալով, խառն ժողովը օրինաւոր դատեց և վաւերացուց նոյն ընտրութիւնը։

3. Սամաթիոյ թաղին մէջ ամէն առաջ Սահմանադրութեան գործադրութեան դէմ արգելք յարուցանող և այս պատճառաւ խռովութեան և ընդդիմութեան հրաւէրներէ ի տարուան պայմանաժամանու գործ մնալու վճռ. առաջոյ անձինքներէն Տ. Մանուկեան և Կ. Պողիկեան այս անգամ իրենց յանցանքը վրայ զղջալով ներում խնդրեցին։ Համար խառն ժողովը դրական վճիռը վերցուց արձակելով։ Անցեալ համար որոշուեցաւ որ Սամաթիոյ թաղական ընտրութեան համար կատարուելիք ձեռակոյ քուէարկութեան օրէն առաջ եթէ թաղոյ մէջ մեղաւոր խնդրողներ գտնուին, իրենց դրուող ցցուցակը Պատրիարքարանէն հանելէն ետև անմիջապէս իրենց վրայ դրուած վճռէն արձակուին։

4. Խառն ժողովը անհոգ պարուած առաջնորդական վճռականները քննութեան առնելով, Սահմանադրութեան գործադրուած վճռականները յառաջ գործադրեր առաջինքն ըլլալ, և գործադրուած ու առաջնորդական ընտրութիւնը վաւերացուած ըլլալով, որ իրենց առաջնորդներն ըլլան։

5. Նիկոմիդիոյ Պրուսայի և Կեսարիոյ վիճակաց խնդիրները նոյնէն ուշադրութեան առնելով, անոնց վրայ Բ. Դրան հետ պէտք եղած բանակցութիւնը վճռական յարաբերութեան որոշում եղաւ։

Եդեսիա 13 յունիս 1875
... Խմբագիր

Այսպէս գիտէ թէ քաղաքս մէջ մեկ քանի օրէ ի վեր խռովութիւն տիրեց կամ որոշ պարագային է Ավետիսեան Օսկանն անուն անձը. Այս մարդիկ իրենց ընկերներ ըրած են ամէն ազգէ քանի դէմ կռուել. զարդերը կորսնցնել, ընկերութիւնները տապալել, դատաստանները ... և հարստահարելը Սահմանադրական օգնութեան հաւաքելով, իրենց գործը չըլլալուն համար տէրութեան ուժին յանցանաց ցուցին։ Քննէք Ս. Հոգւոյն իրենց կուսակցութեան ընթանալով, հնազանդութեան կարգն ըլլալուն համար, դէմ յանդգնած յարձակումներ կըսեն։ Քանի մը տարիներ Եդեսիոյ այս հայերենական դատարանը դարձուցին ըսկսութեանց և ի մի բան ազգին լուսաւորութեանը ամբաստան ըլլալուն համար, կառավ. ազգին ի խոյս կալ գտած պաշտօնէի և ի Երուսաղէմ վարժապետին. Գիտութեան վարդապետին համար ալ, որ թէ այնու տեղւոյն քննիչ կարգուած, բայց ցորդ եղած չէ, այսպէս ալ կը ճանչնայ. անոր որոշումը ալ կընդունի. կը պատուէ կառավարութեան դուռը. վերջ

ջեր ալ տեղւոյս նորընտիր փոխանորդը Գէորգ վարդապետի Կ. փոխանորդ Բաղդասարեան չընդունելու համար ամեն ճիգ կը թափեն. կասկածի Ջորդանեանների երկուքն 100ի չափ ստորագրութեամբ բողոքագիր մը պատրաստուեցաւ առ Տէրութեան կառավարութիւնն ուղղելի, որուն համառօտ խմաստն այս է.

«Ինչպէս որ հասարակ խորհրդով ընտրեցինք Պ. Գէորգ վարդապետը, և Տէրութիւնն ալ հաստատեց, միայն ալ հօրս Պատրիարքը կուզէ իր աթոռային կողմնակիցները քանի կապ կարգաւորել և այդ նպատակին գործադրութեան համար տեղական վարդապետներէն ընդդիմութիւն հանած է, ինչպէս օրերս ալ կարգաւ տակ փոխանորդը պաշտօնէն առնելով. Մեր կառավարութեան ալ դիմումն ընդունուինք որ բողոքագիրս մէկ ընդունելութիւն ալ Բ. Դրան ուղղէ հայոց Պատրիարքարանի այս ներկայ վճռակին վրայ Բարձր. Հայագործութեան ալ դրուելու համար։»

Այն բողոքագրին ետևէն տեղւոյն Ա անձերէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը (որոց են Յովսէփ էֆէնտի, Յովհաննէս էֆէնտի, Գրիգոր աղա, Մարտիրոս և Պետրոս աղաները) ժամանակ կը տանին ի կառավարութեան փոխանորդին կը ցուցնեն ընդունելի չէ, ասոնք դրեթէ միաձայն ըլլալով կը դիմեն (որ յաւելեալ հինգէն վերի կարդալ) այսինքն կարդալով Ին ալ կը պատմենն, թէ այնչափ ազգին անձնաւորներ հոն են Պատրիարքը խոհեմ է իր գործերը գոհացնել և անոր որոշումը անգամ է հնազանդին. Ասոր վրայ բողոքելով կը պատասխանեն թէ ի լուր ընդ կարծիք, մինչ որ պէտ մը Պատրիարքը ոչ վարչութիւնը, ոչ Կրօնական խորհուրդը և ոչ Սահմանադրութիւնը կը ճանչնայ, կընդունի Սահմանադրութիւնը, կարգը յանդիմանութիւնը. ... սակայն խնել մը բարեկարգներ դրօշ ըրաւ ակն մի և դիր ասոնց ալ կը յանձնեն որ Եթէ ահրենք նման չըլնելով դրամներ կառավարել կարող յանձնեալ բողոքագրերն մը ասոնց պատուիրած կառավարութեան և ան պատժելի միայն ըլլան։

Վարդապետն անոնց և ոչ մէկ բառը հին կարծիքութեան տեղւոյն մանաւանդ ատեններով որ անոնք հարստահարութիւն դրդելու նման մ'ալ թէ զիջանութեան և թէ նոյն պաշտօնը կը յարմարէ, կարգաւ կը խոնարհի, զոր մեծաւ գողութեամբ մարդկ ըրին այլօրինակ մարդ։

Ահա ասկից ետ Պատրիարքի ու Այգեստանի կարգադրութիւնը չլսող հեզօրեայ հարստահարութեամբ Հայոց Նահանգին երկրի պաշտօնատարներուն, որը եթէ ոչ Ամրական պատկան ըլլալու ԵՊՐՈՂՆ Դուռը կը գրէին, ու միայն զօրաւոր էր նեղուկ մէջ յայտնապէս մ'անձ այ թող մարդիկ հանէ, որ նեղուկ մէջ ամենքն և գիտութիւն յառաջ կանն եկնայ մինչև անոր հետևողները չարաչար կը հալածուին և չեն պաշտպանուիր։

Մենք խնդրենք մեր պատասխանատուութիւնը կատարած և մեր խիղճը հանդարտ պահած կը մնանք, ի Տեր Խորենայ թէ որ պէտք է դիտել մեր չդրցել, անձանց կամ անկարող ըլլալու է կամ անհրաժեշտութեան պարագայն եթէ անկարող է, ուրեմն իշխանութիւն մը չէ, իսկ եթէ անհրաժեշտութեան պատճառով (զոր հարկէ չենք յուսար) այդ ալ իրեն պատիւ չբերեր։ Մենք անոնց համարուած ենք որ ոչ անհրաժեշտ է և ոչ անհրաւութեանց պատճառ, և կը յուսանք որ մեր օրերով իրաւունքը կը ճանչցուի Արդարադատ Ազատութեան մեծութեան և Հայաստանի վերաբերող իրենց պաշտօնին մէջ կը հաստատուին։

Խմբագիր ՏԷՐ։ Կը խնդրենք որ բարեհաճիք ի ձեր հայութեան ներկայս ձեր ազգօգուտ թերթին մէկ մէջ դրոշմել և երախտապարտ կացուցանել զմեզ։ Մնամք...

(Բազմաթիւ ստորագրութիւնք)

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ
ՈՒՍ. Գ. ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՊՈՒԷՏ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Ա.

Ամեն բան փոխադարձ է աշխարհիս վրայ, պարոն Միսաքեան. բարեկամութիւնը ընդդէմ բնականաբար իրաւունք կստանայ փոխադարձ բարեկամութեան վրայ. Բայց երբ կը բռած մէկ բարեկամութիւնը առաջարկութեան նշանակներով և ալդէն բռաներն ալ իրեն վերադարձով բարեկամին երեսին զարնէ հրապարակաւ, իր փոքրոգութիւնն ու անիրաւութիւնը կը նշաւակէ, և փոխադարձութեան իրաւունքն ալ կը կորսնցնէ։

Ես երեան սարքէ ի վեր խորհրդապաշտութեամբ յարգած էի քու բարեկամութիւնդ, այն է շնորհալի պէտքերու ինձ փոխ տալու բարեկամութիւնդ, և այնչափ յարգած, որ շատ առթիններու մէջ մինչև իսկ ուրիշ բարեկամներու դէմ մեղանչած եմ քեզ համար։

Փարիզ եկած ժամանակիս, երբոր հոն գտնուող հայ երիտասարդութիւնն անդամակցող պատուակալութեան ա. մեծեխանքը պատճառաւ ամենուն առեկի եղած էր, ես փոխանակ ժամանակաւ ինձ ըրած բարեկամութիւնդ, այսինքն քանի մը գիրք փոխ տալդ, Պ. Խ. Պօղոսեանդ դեմ եղելոյ ... բարեկամիդ մնացած էի, և առոք փարիզի հայ երիտասարդութեան անոց ալ գործէ եղած։

Մի՛նչ հասկցիր ես այդ գործն ուսանող մարդէն որուէն ինձ ամենն ալ։ Բայց ես մարդ չէի ըներ։

Կ. Պոլիս գտնուելս ետև ալ երբոր քեզի դէմ գտան զանգատներ կը գրուէին Խորասանեան դերձանն, երբոր փարիզ գտնուող այրկանք կը գրէին քու բարերարիդ թէ իր փոխանցութիւնը չարաչար կը գործածէիր, իր դրամները կը զրկէիր, տարածարար կը խոշտանգէիր զրկուած ժամանակաւ տոլլերը քու վաճառ և հանգիստ գործածելու համար իր դրամները փարիզի աշակերտներուն կողմէր տարին 5–600 ֆրանք բերող անգլիական բանտրաններու մէջ կը փակէիր ամեն հաղորդակցութիւններէ զուրկ, երբոր նոյն իսկ Խորասանեան պատանիները քու հասարակութեան հետ ունեցած նեղութեանց և Երզնկեան Նոյագոյն թեանոցդ վերջապէս յայտնելով, դաժանութիւններուն ծնողացը կը գրէին, քեզնէ կրած չարչարանքնին ու զրկանքնին մի առ մի կը նկարագրէին, և ապրանքին համառօտ, ոսկ անդամաբին ձեռքէն մեղ ազատեցէք կաղաղակէին, և ծնողքնին վարանելով ու շուարելով ինձ կը հարցնէին թէ ստոյգ էին գրուածները և իմ կարծիքս ու խորհուրդս կը խնդրէին, ես գործելով յիշելով քու ժամանակաւ ինձ ըրած բարեկամութիւնդ, այսինքն քանի մը գիրք փոխ տուած ըլլալդ, կը լռէի, գրելով իսկ չէի յայտներ, որպէս զի ինչ մը չըլլայ քեզ. բերնէս ելած մէկ խօսք մը քու մը փոքր մը պատահմամբ կը քեզ ապականելու, բայց բարեկամական նըկատում մը մինչև ի չափազանցութիւն հասցնելով պաշտպանած եմ զանազանելով, և տաժանքն ալ քեզ դրամ, որ խղճմտութեամբ վարուիս և զանգատանաց պատճառ չտաս. բայց ի զուր. քնաւորութիւնդ չէր կրնար փոխուիլ. վերջապէս համբերութեանց սահմանն հասնելով խորասանեան պատանիներուն աղաղակը ձեռքէդ, և այն կէտէն ուսման ալ աւելի ապահով իսկ դու փարիզէն մեկնիլ չուզելով և ատոր իսկ ծառայութեանց Թուէմի նամակներ ուղղելով արժանայիշատակ Պետրոս աղային, ժանցիր, Թէոդիկէոսեան Ն. տակաւին երկար տարիներ անոր սեղանին սպասելով փարիզ մէջ, Անոր փոխանակ-

լէն եւ քն մի Ցօլիթը խօրասանեմեանի վրայ ծանրացաւ, և քանի տարիներ այ անոր սառնանդ արգել եան, առանձնոյն ամարդութեամբ փշռացուցիր զայն. և հիմա երես չտեսնո առջ կրնեցոյ այն աւնն որոյ հայած ու աշխարհ աղքատ եա քանի տարիէն առեղի ժամանակ։

Կրնա՞ս յանդգնիլ այն ֆրդ առանձին դէմ այ չարախօսելու, բայց պզուցցիր, Պարո՛ն Մխաքեան, բերանդ կը պատռեն։

Աչնք ամենն ես գիտնալ եաւ՝ գարձեալ բարեկամ մտացած էի քեզ, և ամեն ժամանակ քեզ եպերաքներուն դէմ միակ պաշտպանողդ գտնուած։

Դու այ գիտէիր զայս, և գիտնալով ամենէն մեծ ապացոյցն այս է որ անցեալ տարի փարիզէն Կ. Պոլիս գարձած ժամանակդ ամենէն առաջ զիս փնտռեցիր. Պալաթիոյ եկեղեցին ընդհանուր ժողովոյ գումարման միջոցին զիս եկար գտար, արտմնելով ինձմէ զատ ուրիշ բարեկամ չունէիր, և ես այ՝ ինչպէս որ բարեկամական պարտքն էր, քեզ առի տանս տարի, և քանի մ'օր հիւրընկալել եմ. մինչև անգամ տանս մէջ քեզի սենեակ մը նուիրեցի. առաջարկութիւն ըրի խորհրդով որ զիս քու կյանքը երթայ. համարելով ամենայն փառահորութեամբ և առանց որ է ակնածութեան հիւրընկալութիւնս ընդունիս մինչև որ վիճակդ կարգադրես, աղքատութեան և թշուառութեան պատճառաւ քեզ։ Բայց դու յանձն չառեր, գնացիր Երեխամաշոյէ խանի մը մէջ փոքր սենեակ մը վարձեցիր, և հոն չարունակել սկսար այն գիտնականութեան զագիր ու թշուառ կեանքը՝ զոր քանի տարիներէ 'ի վեր վարած եր 'ի փարիզ, և որ քեզի ընդունիլ և սիրելի եղած կը թուի, վասն զի կամաւոր է և ոչ առ հարկէ։

Ահա, Պարո՛ն Մխաքեան, իմ եւ բենտամեայ բարեկամութեան ճըշգրիտ նկարագիրը, որուն մէջ սխալ կամ չափազանցութիւն չկայ, կրնան արդարութեամբ վկայել ժամանակակիցք և ծանօթք։ Դու ամենահարեցիր այս բարեկամութիւնն՝ իմ պատիւս մեցնելու ախտաւոր թէ և սխալ՝ բայց սիրելիս թշնամիս ախտ ցելով և մաքուր խղճի մտածելով վըրաս, որ երեսնամեայ բարեկիրթ թըշնամիս մ'իսկ չէր փորձեր։

Բայց Նախախնամութեան դատաստանն արդար է. զիս նուաստացնելու և անուանարկելու ախտաւոր ժամանակ՝ փոքրոգութիւնդ յայտնեցիր, ինքզինքդ նուաստացուցիր, սրտիդ և հոգւոյդ նկարագիրն երեւան հանեցիր, և ծանօթ աքարդշտահութեամբ գրական աշխարհի պատգամ առջև կործելով խմաստակի անուն ժառանգեցիր։

Այս տողերը, կտոյ են նրկնք, պատճառ և ցաւելով կը գրեմ. բայց դու հարկադրեցիր զիս գրելու՝ ազգային առաջքեւ փաստս դնելով և զիս ընդ … 'ի հրապարակ բերելով։ Եթէ այսպէս չէ, եթէ սխալ մը կամ չափազանցութիւն մը կայ գրածներուս մէջ, թող ցոյցնեն ծանօթ կամ անծանօթ եղող արդ … ազգայինք, և պատրաստ եմ ուղղելու։

Պ. Հ. ԻՓԷԿՑԵԱՆԻ ՆԱՄԱԿԻՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ։

(Տեսնանակութիւն տես Թիւ 1413)

Դուք բսած էք. «Այսօրէն զանազան … ընելով զաղտնու յեկեղեցւոյ Հայաստանեայց, գիտնալ զի յեկեղեցւոյ և եթ փրկել է մեզ … և գչական … միայն … կաթողիկոսի կոնդակը կը յիշեցնեն, արուն հոգին հակադրուած էնք արդէն), և ոչ արտաքոյ եկեղեցւոյ ի հրապարակային միհարանութիւն անկանելով»։ Ընթացի՛, ձեզ և ձեզ … միակ ապաւէն … եկեղեցւոյ բեմն է. հոն ամեն տեսակ անէծեներ բան կրնաք ըսել համարձակ, ամեն սուտ, չարախօսութիւն և զրպարտութիւն կրնաք ընել անպատիժ, վասն զի հոն դուք միայն խօսելու … փոխ … հանդուած … թէ իր … բարեփշներէն մէկը … թեան քօղուերոս, եկեղեցւոյ բեմը կառավարական … և … հաղւոյ. անձնական կրից և ատելութեանց գործիք և … ատելութեանց ասպարէզ են ըրած. … Բայց չհրաժարող եմ բացէ. Տէ՛ր եպիսկոպոս, որ ի հըրապարակային միհարանութիւն անկանիլ հակերայ պատճառ եղող զի ծանիցեն ամենեքեան զպարտիսն և զթշնամիս եկեղեցւոյ և ազգի, և թերեւս եկեղեցի և ազգ բժշկութիւն գտնել փըրկութեան յորոգայթից յորս ընկեցնեն ի յիմարս ձեր և ձեր նմանեաց։

Դուք և ձեր նմաններն 'ի վերին երեսս ազգի և եկեղեցւոյ հաւատարիմ և անձնուէր պաշտօնեայ, անոնց միաբանութեր … պաշտօնեայ, … կղերական փառքերը և չահերը հաշուելով և յաւխականան … և եկեղեցւոյ փառաց … կը ձևցանեք, բայց 'ի ներքուստ թշնամի էք ամեն օտրը և ազնիւ բաներու. կը երր մէկը ձեր փոփոխական կեցութեան … կը պատռէք — չպիտիմ, հայելով, 'ի խաչ հան գրաւ կը պսակ. Դուք և ձերինք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մէջ պապական և յունական եկեղեցեաց … թիւններ, սովորութիւններ մտցնելով և եկեղեցական կրաւութեան … ազգային միութեան և եկեղեցւոյ անկախութեան պատուհասնեը կը խօսիք. բայց երբ մէկը կելնէ ձեր ծըրվիթական արդարացիներուն դէմ կը բողոքէ կամ երեւան կը հանէ զանոնք — … չարախօսութեան վրայ, … զրպարտութեան վրայ, թշնամանք թշնամանաց վրայ կը բարդէք։

Դուք և ձեր նմանները միշտ փորձ կը փորձէք զիս Մ. Էջմիածնի Աթոռոյն թըշնամի ծանուցելու և միշտ կը խոստովանէ … թէ՛ ինչ մտքով մէջ խօսածներս և թէ՛ այդ այն … մէջ հրատարակածներս կարդալէ ետքը՝ կուսակցութեան մը փարձելով կամ կոյր գործիքները միայն կրնան ինձ դէմ այդ պիսի ամբաստանութիւն մ'ընել և … այն կրնան հաւատ ընծայել անոնց խօսքին. Ա. Էջմիածնի աթոռոյն պաշտօնն ընդունիս հաստատող … ձեր և ձերայնոց … արժէքը, բայց … կը համարիմ անոնց վրայ խօսիլ։

Դուք և ձերինք ձեր … մեքենաները … թեան յայտնել և զայն քարոզել անոր … բան ընել չկարենալով … դարձեալ … եկեղեցւոյ և կրօնի թշնամի է … Այո, եթէ եկեղեցի ըսելով ձեր նմանեաց ժողովը, և կրօնք ըսելով յանուն և 'ի փառս Աստուծոյ կեղծաւորութիւն և խարդախութիւն ընել կը հասկնաք—թշնամի եմ և ոխերիմ թշնամի թէ՛ ձեր եկեղեցւոյն, և թէ՛ ձեր կրօնքին։

Դարձեալ, եթէ կրօնք ըսելով ազգութեան և եկեղեցւոյ …* թշնամի քաղաքականութիւն և եկեղեցին ըսելով անոր գործակատարները կըհասկանայ — թշնամի էք և ոխերիմ թշնամի թէ՛ ձեր կրօնքին և թէ՛ ձեր եկեղեցւոյն. խօսելունք ունիմ ձեզ հետ այսպէս իրեն եւ անպատրաստ խօսելու, վասն զի անարգութեան, անիրաւութեան և խարդախութեան չափն անցուցիք. 'ի բազմաց հետէ 'ի չափ նզովելով անձին ուխտ երեալ էք նախատել, արտաքսել, սպառնակել (ջնջելոցի)..... և մտեալ էք ընդ եկեղեցւոյ փորել պեղփուն մեռթեան Հայաստանեայց եկեղեցւոյ 'ի գըտանել անդ (Հիմանց մէջ), զիտիտոցն գիտեալ ձեր գիրստական փառաւորութեանց (եկեղեցւոյ հիմանց մէջ այ խորչի կորըստական փուռք կայ եղեր — այս այ նոր փորձառութիւն մ'է, որ կաթողիկոսը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գլուխ գտանոլ փորձառութեան հետ կ'եք կաթողիկոսին իրեն և կրօնական ժողովոյ աշատրութեանը կը յանձնենք) կրնա՞ք անձ մը որուն միակ յանցանքը ձեր պաշտօնանած քաղաքականութեան, ձեր և ձերայնոց … մեքենայութիւններուն դէմ մաքառիլն է։

Դուք և ձերինք ուրիշ միջոց մ'այ 'ի գործ կը դնէք ինձ դէմ, որ ոչ նուազ կեղծաւոր է առաջիններէն. ուզելով ինձ վընասել չկարենալով իմ անարգնութեանս յանձնուած վարժարանին դադրել թըշնամութիւններ կընէք. կուսակցութիւննիդ բուռական բազմաթիւ է և անոր միաբանութիւն կայ մէջերնիդ (ձեր հակառակ են միմեանց. բայց 'ի կարգաւոր մարդկան միաբանին)… մէկ կողմէն վարժարանըս աշակերտ տալու … Ի՞նչ է նպատակնիդ. ինչու համար այդչափ կը յոգնիք — որպէս զի դպրոցս խափանուի և ես անկանիմ … կամ ձեր քաղաքականութեան խարդախութեանց առջև գլուխ խոնարհեցնելու։ Քանի մ'ամիս առաջ զատ գրուցը միջամտութիւն մ'իսկ եղած էր իմ ներկայութեան համար, բայց չյանձնեցի, թէպէտ և ես ինքս քանիցս հասարակաց տուած եմ վատթարանութիւններդ ծանծրանալով և գործին խանդ արմանք ախաման պատճառ ըլլալ փոխելով։ Խոհանոնական միսող չեմ փոխեր, թէ և քաջ գիտեմ թէ ձեր քաղաքականութեան նըմարդ մը իր կողմը չունել չկարենալով, կը ջանայ ամեն չարիք հասցնել անոր։ Ապաշտ … խրտես … մը չէ հասած, բայց ….. Ձեր յար բաղձէն ոգեւորեալ առեն մը … ընդ ինձ հետ, երր ձեր քաղաքականութեան սըրտին մէջ բացած վէրքէն դեռ արիւն կը հոսի։ Եթէ ուրիշ ամեն պատասխան ըլլար …, ձեզ հետ այ չատ ներողամտութեամբ կը վարուէի, ինչպէս որ վարուած եմ ձեր միւս ընկերաց հետ։

Տէր եպիսկոպոս, դուք ըսիք. «հաճեցէք (հաճեցարուք) ցուցանել աշխարհի և մեզ՝ թէ ո՛ր կրնն արդեօք բանք մեր, որպէս զի խօսեսցուք զնոցանէ (զնոցանէ) և մարդիկ 'ի պատասխանատուութեանց մերոց՝ որ առ միմեանս բաւականութեան հասու լիցին զեղծանութեանց (հեղինակութեան)։ Լա այ պատասխանեմ ասոր։ Անէ եսք հրապարակային … միջոցաւ չի պիտի խօսիմ ձեզ հետ. նախ վասն զի դուք թերի մ'ունիք … նենիք, որուն ինձ նկատմամբ բանած ընթացքը պատմութիւն մը կը յիշցնէ. Գերմանացի ճամբորդ մը Ռուսիոյ հիւսիսային կողմը գիւղ մը անցած միջոցին վրան շատ մը շուներ կը յարձակին, ճամբորդը կուզէ քար մը առնել գետնէն՝ ինքզինք պաշտպանելու համար, բայց քարերը ցուրտէն գետնին սառած ըլլալուն չերնար և կըսէ, սանիծեա՜լ երկիր, ուր քարերը կը կապեն և շուները արձակ կը թողուն։ Ձեր թերթն այ հիւսիսային կենդանի կը հետևի. թող կատաղ որ դուք և ձերինք յարձակիլ ընէք վրաս իր միջոցաւ, իսկ ինք պատասխանա իմ խեղճ….

Երեքորդ չեմ ուզեր հրապարակաւ խօսել ձեզ հետ, վասն զի չեմ ուզեր որ ձեր եպիսկոպոսական աստիճանն այլևս առաւել նուաստի և գայթակղութեան առարկայ ընէք, կը երկրորդ

Վասն զի կրօնական ամբաստանութիւն կընէք վրաս, ասոր կառաջարկեմ որ կրօնական ժողովին դիմէք՝ հետևելով ուղղելով իրրև փաստաբան ձեր … խոհ և բարեպաշտ բարեկամը, և թող ձեր ամբաստանութեան պաշտօնակիցներէն կը պատրաստ եմ ներկայանալու և հատուցի կ'սպասեմ։

20 Յուլիս 1875

Խասգիւղ

Հ. Իփէկճեան

---

* Վարժարանիս Երադրին մէջ գըրուած «Հայոց արդի վիճակին մէջ անհամ եկեղեցւոյ առաւելութիւնները» բառերը չարա … են ձեր քաղաքականութեան ջիղերուն։

* Քանի մը ծնողք աղջկնին վարժարանս պիտի տային, բայց ձեզ նման եպիսկոպոս մը արգելք եղած է իր չարախօսութիւններովը. դուք այ ինչպէս որ դեռ նոր տարի … տարի մը առաջ աշակերտ մը վարժարանէս ելնելուն պատճառ եղեր էք ձեր չարախօսութիւններով մը. բայց աշակերտին ծնողքը վերստացան ըլլալով ձեր բարի նպատակին վերջին օրերս դարձեալ վարժարան բերին զանի. և բաց յայտնեց՝ ուրիշ աշակերտի մ'այ պաշտպան եղան. Ուժէք ինչ ծախսել որ չյայտնեցի. Տէ՛ր եպիսկոպոս։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1874 ՑԱՄԻՆ

Այս որ Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց վանուցէն նոյն 1874 թուականի Օրացոյցն, ամեն տարւան պարունակութիւնէն 'ի զատ այս տարի կը բովանդակէ Հայոց ամսաթիւերը, և եկեղեցեաց պաշտօնէից գիրութեան համար խրատական մեր չորրորդկաներին իրենց ձայներով հանդերձ։

Այս Օրացոյցը, որ կ'երևի մի Տօնացուցի պաշտօն այ կը կատարէ, կը ծախուի 'ի մայրաքաղաքս, Դամասկոս Երուսաղէմի տուն 'ի գին 40 փարա

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՓՈՓՈԽՄԱՆՑ ՀԱՄԵՄԱՏ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ

Ցօրինեաց

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Աշխարհագրութեան այս նոր դասագրքին քաղաքական մասը քաղուած է Թէյլիի բարձրագոյն դպրոցաց գործածելի աշխարհագրութեան ընդարձակ դասագրքէ 1872ի ութերորդ տպագրութենէն և վերջին …ութիւնէն որ աշխարհագրական նորագոյն անցքերութեանց համեմատ արդարացուած է։

Ա. Մ. Գարագաշեան ճշմարտ ջանացած է այս դասագրքին յարմար գործել մեր դպրոցաց պիտոյից՝ … որ հաճախութեամբ հետ ամեն կարևոր աշխարհագրական գիտելիք պարունակէ։

Բնական մասին մէջ ընդհանուր գիտելիքները միայն դրած է, քանզի բընական աշխարհագրութեան վերաբերեալ կործուած … մասնաւոր տեղեկութիւններ բնական գիտութեան և բնութեան պատմութեան կը վերաբերին՝ քան … աշխարհագրութեան։

Կը ծախուի Պոլիս Զարմայրելեան, Գըրատուն Յ. Գաւաֆեան, Բերա—Զարիբ ֆէյզ—Փանիի կից Ֆրէնկեան գրատուն, Միհրան Արապեան գրատուն. և ուրիշ հայ գրավաճառաց քով. գին 8 ղրշ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Պէյօղլի կոչեւորական Ցապարախանէին պիտոյից համար տասը հազար գանթար փայտանուտին ամէն մէկ գանթարը 120 ղրշի առաջարկող գըտնուեցաւ, որուն վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ շաբաթ օր օգոստոսի 1 ին 'ի Ցարի Ծարար

Ուստի փոխել առաջարկը հաստատաբարել ուզող որ … փաստացուցեւ կը հրաւիրուին յիշեալ օրը ներկայ գտնուիլ 'ի Ցարի Շուրայի … նական գնահատութեան։

24 յուլիս 1873 'ի Դիւան Ապարտարեան

[illegible] յուրաքանչիւր ... Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ... ի Գաղիա Ջինիլի խանը ... 15ին ...

Իսկ փառաւոր մէջ ... քաղաքներուն ...

ԻԶՄԻՐ. Կոստանդին աղա Տէօրէնեան։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Յովսէփ էֆ. Կեսիրեան։

ՊՐՈՒՍԱ. Սահակեան աղա Թահմիզեան։

ԹԵԳԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդանեան։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. Օտեանեան։

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Եղիայեան։

ՍԱՄՍՈՆ. Կարապետ աղայ Չաքրեան։

ՄՈՒՇ. Միհրան աղա Թօթիկեան։

ՎԱՆ. Մ. աղա Խաչիկեան։

ԶԵՅԹՈՒՆ. Միհրան աղա Այճեան։

ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան։

ԵՐԶՆԿԱ. Թագէոս աղա Թագւորեան։

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան։

Ուրիշ քաղաքներէ սորագրութիւն ընդունելու ... Պ. Կաւէն Ա. ... ։

ՄԵԼԱՆՈԺԷՆ

ՀԻՄՆԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ ԴԵՂԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

Փարիզի ճարտարագործական ցուցահանդէսին ընծայուած պատուոյ վկայականով ... որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ ամէն գոյնով կը ներկէ մազերն ու մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց բնաւ հոտ մ'ունենալու։ Այս ներկը մինչեւ հիմա գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է։

Կը գտնուի Տէյրո Սօսաւրի, Զօպանօղլուի եւ Պէյօղլուի դեղարանները։

Գին 6, 12 եւ 15 ֆրանք։

FER QUEVENNE

APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՔԷՎԵՆԻ ԵՐԿԱԹ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առած, եւ պաշտօնէին յատուկ շրջաբերականով հրամայուած։

Քէվէնի երկաթը (չէլիկ թօզու) արեան դալուկութեան, գեր ախտաւորութեանց յատուկ է ... ամէն ... կը բուժէ, առանց գործածողին ախտանիշերը ... եւ երկաթաւոր դեղերուն ամէնէն ազդուն ու խոստմնալին ... է։

Փարիզ հաստատուած է ... թէ երկաթաւոր պատրաստութեանց մէջ Քէվէնի երկաթին չափ դիւրամարսելի է երրորդ յաճախ գործածուածն ...

Դտնուիլ Փարիզի բժշկական ճեմարանին Պուշարտա։

— Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100

գրամ չափով շիշը 3 1/2 Ֆր.

200 հատ պզտիկ շիշը 5 Ֆր.

100 » շիշը 3 Ֆր.

Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Ռիւ Տէ ...

Գօղ—Ալ փողոցը 14 Ժիւլ ... եւ ամէն դեղարանները։

Քէվէնի կնիքն ու ստորագրութիւնը պէտք է պահանջել։

BÉNÉDICTINE

ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ
ՊԵՆԵՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ԸՄՊԵԼԻՆ

Այս հռչակաւոր ըմպելին ... մեծ յարգ գտած է հասարակութենէն եւ ամէն ազգերու վրայ կը գտնուի մէջ սեղանոց եւ ... մէջ։

Հասարակութիւնն այս ըմպելին խառնելու ... բէն զգուշանալու համար որ ... Պենետիկտեանց կրօնաւորին ... վրան գտնուած կնիքներն ու նշանները հաւ կը ...

Կը գտնուի Կ. Պոլսոյ գլխաւոր դեղարանոց ...

ԸՆՏԻՐ ՔՕՂՈՒՆԻՆԻՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱԶԱՒՈՐ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Նշմարելի են Լիմնատոսա. Օտարեալ Ցանա—վանքեր, Փորձուոր գինիներ

ՀԵՐՄԱՆ ԼԱՇԱՊԵԼ

Վկայեալ եւ ... թէ յարմարութեամբ միջոցներէն ... համարուած. Փարիզ. Ցօրսը Բօնսանիէր թիւ 144

Այս գործիներն իրենց արժեքը թէ անչափ համեմատ որ որը 1200էն մինչեւ 10000 շիշ կը հանէ. 1600էն մինչեւ 5500 ֆրանք գինուին փրփրուոր գինիներ շինելու գործիքներն ալ որ մէջէն արդամ տարեկան են 30—450 50—1000 մին ... փրփրուոր գինի կարողութեան եւ 3000էն 5000 ֆրանք գին ունին։

ԽԱՂՈՂԻԿ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ԼՈՒԱՆ

Զօ—ձէ— ե— Գ.լուոնէ—

Ասոնց տակի ճախ ... փորձուած ... խառնուրդը ... եւ ամէն ... կը դառնալ ... եւ կը մաքրուի։ ... հեղանակ ...

Լ. Տ. ՓԻՎԸՐ

Մորթի խնամքի եւ զանազ թարմութեան եւ գեղեցկութեան համար օծանելիք խլօտ հարկաւոր եւ ընտիր օծան։

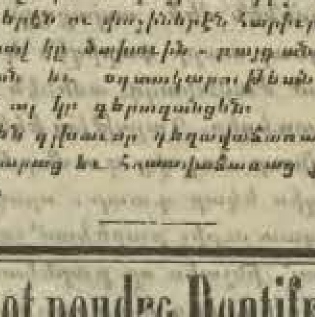

Լ. Թ. Փիվէրէն հնարուած հազարի հետ ...

Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Պուլվար տը Սէպաստոփոլ թիւ 10։

ԱԿՌԱՑԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՈՔԹ. Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ... որոնք ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 առաւել գնով կը ծախուին, բայց անուշահոտութեան եւ օգտակարութեան կողմէ ... կը գերազանցեն։

Ամէն գլխաւոր դեղավաճառանոց, սանտրավաճառ եւ հասարակաց քով կը գտնուի։

Eau et poudre Dentifrices

PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR

J.V. BONN

ԱԿՌԱՅ ՀԵՐՄԿՆՈՑ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՈՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ ամէն ջուրերէ ու փոշիներէ գերազանց է. թէ անուշ հոտովը եւ օգտակար յատկութիւններովը եւ անոնց ամէնէն ալ հարիւրին 40 վար գնով կը ծախուի։

Ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց եւ անուշահոտութեանց վաճառանոցներ կը գտնուի։

Փարիզ Ռիւ Տէ Հօսէ թիւ 1

Քօբաիւի Մալաքօֆ բոլոր ախտերը ... հեղուկ

Քօբաիւի Կեղակեալ բոլոր ախտերը ... ջերմ

Գլխաւոր դեղարաններու կը գտնուի

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽԻԹԻԻՃԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
25 ՅՈՒԼԻՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԴԱՀԵԿԱՆԻՆ

Լոնտրա Յուլիսի գուշակ	109 3/4
Փարիզ	23.30

ԸՆԹԱՑՔ ՊԱՅՄԱՆ
25 ՅՈՒԼԻՍ

Օսմ. Տէր—	...	109. 30
Նաբոլէոն ոսկի	»	87. 15
Անգլիական ոսկի	»	80 20
Թրքական	»	51. 20
Հին Զոլոթա	»	
Հնդկական	»	104 5
Ռուսիա	»	120 20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 23 ՅՈՒԼԻՍ
ՀԱՑԱՀԱՏԻԿ

Ցորեն կարծր Պէսարապիա	41	— 43
» Սեւ		
» Պուլղար		—
» Ռումելի		
» Թէքիր		—
» կակուղ Սեւ		—
» » Պէսարապիա	35	— 40
Եգիպտ. Թունա	40	— 42
Ցորեն կակուղ Պուլղար	—	—

CAPSULES de RAQUIN au Baume de COPAHU

ՔԱՓՍԻՒԼ ՌԱՔԷՆ — Գօպայի հիւթով ... Փարիզի բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, որ 100 ... եւ ամէն տեսակ ... կազդուրութեան ... ի գործ կը ... ։

Կը գտնուի Փարիզ Ցօպուր Սէն Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամէն դեղագործաց քով։

VESICATOIRE D'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆ ԱԼՊԷՍՓԷՅՐԻ. Որ Գօպայի, Փարիզի եւ Միացեալ Նահանգաց ... ի գործ ածուած է, եւ արագ ... Մէկ մի խարան ... Ալպէսփէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Փարիզ. Ցօպուր Սէն Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամէն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU

HÉMORRHOÏDES

ԷՄՈՌՕՅԻՏ
ՇԻՆԵԱԼ ՀԱՍՈՒԹԻՒՆ
ՓԻԼԻՓ Է ՔՈՒՐՍ ՏԸ ... ՏՕՔԹՕՐ ԼՕՊԷԼԻ

Այս հասարակ եւ ... փարիզի ... մէջ ... եւ ... գործածուած է ... դիւրութեամբ ... ։

Արտաքին ... հասարակ ... շիշն է 3 Ֆր. ... շիշը 4 Ֆր. ... շիշը 3 ֆրանք։

Կը գտնուի Փարիզ Ռիւ Լաֆայէթ փողոց թիւ 113 եւ ամէն երեւելի դեղարանները։

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՌՈՊ ՊՈՒԱՎՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

[illegible]